

עת"א 33164/10/19 - חיים אלוש, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

11 נובמבר 2019

עת"א 33164-10-19 אלוש(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' הנשיא רון שפירא
העותר

חיים אלוש, (אסיר)

נגד
המשיבים

1. שרות בתי הסוהר.
2. מדינת ישראל.

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר שהגיש העותר, זאת בגין סירוב המשיב לבקשתו ליציאה לסבב חופשות.

העותר מרצה מאסר של 30 חודשי מאסר החל מיום 26.2.18 בגין עבירות של סחר בסם מסוכן, תיווך לסם ועסקה אחרת בסם. מסווג לקטגוריה ב/1.

לטענת העותר הוא מוסר בדיקות שתן נקיות וקיים נגדו רק דו"ח משמעת אחד מכל תקופת מאסרו. לטענתו הינו אסיר חיובי, משולב בסבב התייחדות וזוכה לביקורים פתוחים. כמו כן, משולב בקבוצות טיפוליות שונות ובמדרשת בית הסוהר. יצא לחופשה חריגה ביום 22.8.19 לרגל חתונת אחותו ושב ללא כל אירוע חריג. נטען כי מודיעין שב"ס ממליץ על שילובו בסבב חופשות וההתנגדות נסמכת על עמדת גורמי הטיפול. נטען כי החלטת המשיב אינה סבירה ומדובר באסיר שריצה מרבית מתקופת מאסרו ללא בעיות חריגות. נטען כי העותר אב לילדים, שהוכיח כי ניתן לתת בו אמון עת יצא לחופשה חריגה, נמצא מספר חודשים לפני שחרור מנהלי ויש להיעתר לבקשתו.

לטענת המשיב, בקשתו של העותר לצאת לחופשה נדחתה בשל התנגדות גורמי הטיפול. נטען כי חופשה כטובת הנאה מוקנית למי שלא נשקפת ממנו מסוכנות, מתנהל כדבעי בין כתלי הכלא, ותכליתה ליצור תמריץ להתנהגות חיובית של האסיר וככל שאסיר מעורב בהתנהגות שלילית כלשהי די בכך כדי שלא לאפשר לו לצאת לחופשות. נטען כי העותר שולב במחלקה טיפולית בתחום ההתמכרויות אך ביקש לעזוב לאחר יממה. כיום משולב באגף משתלבים. יש לו עבירת משמעת מחודש מרץ 2019. מוסר בדיקות שתן נקיות. נטען כי מדובר באסיר בעל רקע התמכרות, ללא מוטיבציה להשתלב בטיפול ייעודי בתחום ההתמכרויות. על אף שיתרת מאסרו מאפשרת שילובו בטיפול בתחום, הוא שולל נזקקות טיפולית ואינו מגלה תובנה לבעיית התמכרותו ולאופן בו היא משפיעה על ניהול חייו. נטען כי רמת מסוכנותו נותרה

בעינה ולכן לא מומלץ על הוצאתו לחופשה. בקשתו לשחרור מוקדם נדחתה על ידי ועדת השחרורים ביום 19.05.19, בין היתר מכיוון שהעותר אינו מגלה תובנה לבעיית התמכרותו ואינו מאפשר לגורמי הטיפול לסייע לו בכך. נטען כי מסוכנותו של העותר הינה שיקול מרכזי בהחלטת המשיב לעניין יציאה לחופשות והסירוב לאשר חופשה תואם את אמות המידה הרגילות והמוכרות ומהווה החלטה סבירה בתחום מומחיות המשיב.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שהוגשו לעיוני, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין סירוב להוציא את העותר לסבב חופשות בשלב זה, לפחות לעת הזאת.

בהתאם לפקודות הנציבות הרלוונטיות ולפסיקה נקבע כי חופשה אינה זכות מוקנית, אלא טובת הנאה הנתונה לשיקול דעתו של המשיב [רע"ב 3851/14 אבו עינם נ' שב"ס (30.05.2014)]. בעת שקילת בקשה לאישור חופשה על המשיב להביא בחשבון גם את מידת הסכנה הנשקפת לציבור ולאסיר במהלך החופשה. על כן, יש לקבל את עמדת הגורמים הרלוונטיים בטרם מתן החלטה.

"כלל הוא כי מתן חופשה לאסיר המרצה עונש מאסר הינו ענין המצוי בשיקול דעתה של הרשות המוסמכת, ובית משפט זה לא יתערב בשיקול דעתה אלא אם נפל בו פגם המצדיק התערבות שיפוטית (רע"ב 6545/97 מדינת ישראל נ' מחאג'נה; רע"ב 3019/98 מדינת ישראל נ' ארזי, פד"י נב(2) 743, 746). בתחום זה נדרש איזון בין עניינו של האסיר ביציאה לחופשה מהכלא לבין צרכי ההגנה על שלום הציבור ובטחונו. במסגרת איזון זה, ניתנת עדיפות לאינטרס ההגנה על שלום הציבור על פני עניינו של האסיר ביציאה לחופשה (רע"ב 1318/98 פלוני נ' שירות בתי הסוהר, תק' על' 98(2) 177, 178)."

רע"ב 4581/04 שרקיה נ' שב"ס (02.09.2004).

בעניינו של העותר קיימת התנגדות הגורמים הטיפולים ליציאה לחופשה. עמדת הגורמים הטיפולים היא כי מדובר באסיר בעל רקע התמכרותי, ללא מוטיבציה להשתלב בטיפול ייעודי בתחום ההתמכרויות. על אף שיתרת מאסרו מאפשרת שילובו בטיפול בתחום, הוא שולל נזקקות טיפולית ואינו מגלה תובנה לבעיית התמכרותו ולאופן בו היא משפיעה על ניהול חייו. לכן לא ניתן לעת הזו לשלול מסוכנותו בעת יציאתו לחופשה. למרות שהעותר נותן בדיקות נקיות מסמים והתנהגותו בריצוי המאסר באופן כללי חיובית, גורמי הטיפול סבורים כי הוא זקוק לטיפול ייעודי וסירובו להשתלב בטיפול כזה מותיר אותו ברמת מסוכנות שאינה מאפשרת יציאה לחופשה.

כבר נפסק כי **"הערכה מקצועית לגבי מסוכנות אסיר, הנשענת על מכלול נתונים, נתונה לגורם המקצועי הממליץ ולרשות המוסמכת המחליטה. אנו לא נתערב בהחלטה כזו אלא אם התרחשה סטייה בולטת מאמות מידה של שיקול דעת סביר" (ראו: רע"ב 4581/04 שרקיה נ' שירות בתי הסוהר (2.09.2004))** [רע"ב 2307/16 עדי עבדלקאדר נ' שירות בתי הסוהר (10.05.2016)].

לעניין טענת העותר כי יצא בעבר לחופשה מיוחדת, ממנה שב ללא חריג, הרי שיש לקבל טענת המשיב כי אין הדבר

מעיד על העדר מסוכנות ובכל מקרה אין לזקוף את היתר היציאה לחופשה חריגה לחובתו של המשיב, אשר עושה ככל יכולתו לתת את הפריבלגיה של יציאה לחופשה כאשר הדבר מתאפשר.

מאחר שנראה כי המשיב שקל את כל השיקולים הרלוונטיים והחלטתו אינה בלתי סבירה, זאת לאור העובדה שהמשיב אחראי הן לביטחון הציבור והן לביטחון של האסיר במהלך מאסרו וסירובו של העותר להשתלב בטיפול ייעודי וכפועל יוצא מכך מסוכנותו הינם שיקולים רלוונטיים שהינם בתחום מומחיותו של המשיב, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין סירוב המשיב לשלב את העותר בסבב חופשות, לפחות לעת הזאת.

אם זאת נעיר, כבר כעת, כי בעת שתישקל שוב האפשרות להוציא את העותר לחופשה ראוי כי תיבחן גם האפשרות להעתר לבקשתו ולהוציאו לחופשה בתנאי פיקוח מדורגים שיאפשרו את בחינת התנהגותו בעת חופשה. דהיינו: בשלב ראשון לשקול אפשרות להוצאה לחופשה קצרה בסדרי פיקוח נוקשים ומגבילים ובהמשך, בשים לב להתנהלות האסיר, הקלה בתנאים. נראה שראוי לבחון דרך מדורגת זו ע"י הגורמים המוסמכים בשב"ס תוך איזון כל הנתונים, החיוביים ואלו שאין חיוביים, ותוך מתן עידוד לאסיר לשפר התנהלותו, לרבות בהשתלבות בהליכי הטיפול. כל זאת בהתאם לשיקול הדעת המקצועי של גורמי שב"ס.

בסיכומי של דבר, בכפוף לכל האמור לעיל, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ג חשוון תש"פ, 11 נובמבר
2019, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא